

# veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu



## LUMEA NOASTRĂ DE ASTĂZI ȘI DE MÎINE

Foto : G. Șerbakov (A.P.N.)

### DIN SUMAR:

- Radu Beligan: Rămîn credincios teatrului
- Dosarul mercurului
- Să învățăm să gîndim
- Sub noi, la 1500 de grade
- În sfîrșit, adevărul despre lovitura de la Scapa Flow?
- Pagina de umor





Revoluția științifico-tehnică, care se desfășoară sub ochii noștri, este socotită unul din cele mai uimitoare momente din istoria omenirii. Promotorii ei făuresc mereu alte mașini, nemaivăzute, călătorește în Cosmos, transplantează inimi, descifrează codul genetic etc. Transformând astfel totul în jur, revoluția științifico-tehnică scurtează considerabil durata dintre vis și împlinirea lui.

Săptăminalul sovietic „Nedelea” a consacrat recent acestui fenomen, problemelor, conflictelor și prognozelor care se fac asupra lui o interesantă discuție cu sociologul Eduard Arturovici Arab-Ogli și cu Vsevolod Nikolaevici Stoletov, ministrul învățământului superior și mediu al R.S.F.S.R.

Reproducem mai jos textul prescurtat al intervențiilor celor doi specialiști.

## Documentar

# LUMEA NOASTRĂ DE ASTĂZI ȘI DE MÎINE

— Cînd a început actuala revoluție științifico-tehnică? Poate fi dat începutul ei, fie chiar și numai cu aproximație?

V. Stoletov: Actuala revoluție științifico-tehnică a fost pregătită, putem spune, de întreaga activitate anterioară a omenirii, de o lungă evoluție a științei și tehnicii. În lanțul de evenimente care au dus la crearea bombei atomice, de pildă, veriga inițială poate fi considerată descoperirea, în 1896, a radioactivității de către Becquerel, deși începutul secolului atomic este socotit abia anul 1942, cînd a fost pusă în funcțiune prima pilă cu uraniu. Fiecare descoperire care a marcat un moment în evoluția științifică are, astfel, „predecesori” într-o epocă mult anterioară secolului XX. De aceea, este profund eronată părerea, foarte răspîndită, că actualele realizări ale științei, tehnicii, producției ar fi rodul muncii unei „generații de oameni noi, neobișnuiți”. În realitate aceste realizări au fost pregătite de munca stăruitoare a multor generații anterioare, adevăr atestat, de altfel, și de istoria științei și tehnicii.

## Explozia demografică a început în secolul XVIII

— Există suficiente motive spre a se afirma că într-adevăr asistăm acum la o revoluție științifico-tehnică?

E. Arab-Ogli: Intotdeauna au existat oameni care credeau că vremea lor este ieșită din comun. Mai apoi s-a văzut, însă, că nu intotdeauna au avut dreptate. Și, dimpotrivă, alții nu puteau sesiza spiritul innoitor al epocii lor. Există însă un criteriu obiectiv de apreciere a unei epoci, un criteriu bine cunoscut. E vorba de totalitatea transformărilor esențiale care se desfășoară în cursul unei vieți omenestii. Dar să aruncăm, pentru exemplificare, o scurtă privire în trecut, cînd în cadrul unei generații uneltele de muncă, transportul și tot ce-l înconjură pe om suferea prea puține transformări. Totul rămânea la fel ca pe vremea părinților. Pe cînd acum, în țările industrializate nimeni nu mai lucrează cu mașini și unelte utilizate de generațiile anterioare.

Pe de altă parte omul modern face într-un an mai multe călătorii decît făceau strămoșii lui toată viața. Într-un an, ba uneori chiar numai într-o lună, el se întâlnește cu mai mulți oameni și adună mai multe informații decît odinioară într-o viață de om. Toate acestea nu pot trece evident fără urmărire. Iată de ce trebuie să vorbim despre urmările sociale ale revoluției științifico-tehnice. Dar principala ei înfrîngere nu constă în împrejurarea că ne aduce o mașină sau alta, menită să perfecționeze producția sau să îmbunătățească viața, ci în ritmul accelerat pe care îl imprimă vieții noastre. Chiar dacă un om refuză să zboare cu avioane supersonice, se abține de la achiziționarea unui televizor sau se înconjoară, în general, numai cu obiecte tradiționale el nu va izbuti să se sustragă influenței fenomenului general al accelerării vieții.

Ar fi totuși greșit să ne imaginăm că transformările prin care trece lumea în care trăim sînt generate de revoluția științifico-tehnică. Căci mai intervine și revoluția socială, un alt factor important și care nu e de fel mai prejos decît cel dintîi, ci chiar superior. Se poate afirma dar că acești doi factori constituie două laturi ale unui și aceluiași proces istoric.

Consecințele sociale ale revoluției științifico-tehnice se văd independent de voința și dorința omului. Fiecare invenție cuprinde în general anumite consecințe. Și cu cît invenția este mai importantă cu atît mai mari sînt și consecințele. Dar să ne explicăm. În ultimul timp se vorbește frecvent despre așa-numita explozie demografică. Despre ce e vorba?

Medicina modernă a dus la o micșo-

rare considerabilă a mortalității infantile. Epidemiile seceră și ele mai puțin vieți omenestii, situație care este de asemenea, o consecință a anumitor descoperiri. Dar cum s-a ajuns aci? La finele secolului XVIII, medicul englez Edward Jenner, apoi, în secolul XIX, Louis Pasteur și alți savanți au descoperit, se știe, o metodă de vaccinare împotriva anumitor boli, în speță o metodă de luptă împotriva diverselor microorganismelor. Firește, însă, că ei n-au putut bănui atunci că rezultatul descoperirilor lor va fi o explozie demografică. Sau un alt exemplu. Descoperirea de către Einstein a teoriei relativității a însemnat o contribuție esențială la dezvoltarea științei. Dar consecința îndepărtată a acestei teorii a fost o altă descoperire: aceea a reacției termonu-

Iar pe de altă parte se crede că descoperirile fundamentale din cimpul științelor naturii și matematicii sînt de pe acum suficiente spre a asigura o dezvoltare vertiginoasă a producției materiale, pentru sporirea esențială a productivității muncii. Dar lucrurile nu stau așa. Căci pentru asigurarea unei asemenea dezvoltări e nevoie în primul rînd de soluții tehnice și tehnologice adecvate; numai acestea pot face posibilă utilizarea din plin a cuceririlor științelor naturii și matematicii.

În plus, revoluția științifico-tehnică presupune și ridicarea continuă a nivelului de pregătire a muncitorilor, maștrilor, inginerilor practicieni. Rezultatul acestei acțiuni ar fi diminuarea continuă a decalajului intelectual dintre savanți și producătorii de bu-

claselor guvernante, învățămîntul de toate gradele trebuie extins.

E. Arab-Ogli: Pînă în anul 2000 avem mai puțin de trei decenii. Mai bine de două treimi dintre actualii locuitori ai globului vor atinge astfel acest prag al anului 2000. Dar creșterea populației este atît de rapidă, încît la finele secolului nostru cele două treimi de astăzi vor deveni de fapt numai o treime, dat fiind că cei mai mulți dintre oamenii anului 2000 încă nu s-au născut. Lumea în care vor trăi urmașii noștri se va deosebi mult de lumea noastră. Cred că cei 30 de ani rămași pînă în anul 2000 vor cunoaște mai multe descoperiri tehnice, evenimente științifice, revoluții, transformări sociale decît a cunoscut omenirea din anul 1900 pînă azi. În același timp putem afirma că toți oamenii de stat care vor conduce lumea în anul 2000, toți marii specialiști în știință, tehnică, raporturi sociale s-au și născut. Unii mai sînt încă pe băncile școlilor, alții frecventează universitățile. De aceea exigențele față de viitor sînt de fapt exigențe față de generația noastră.

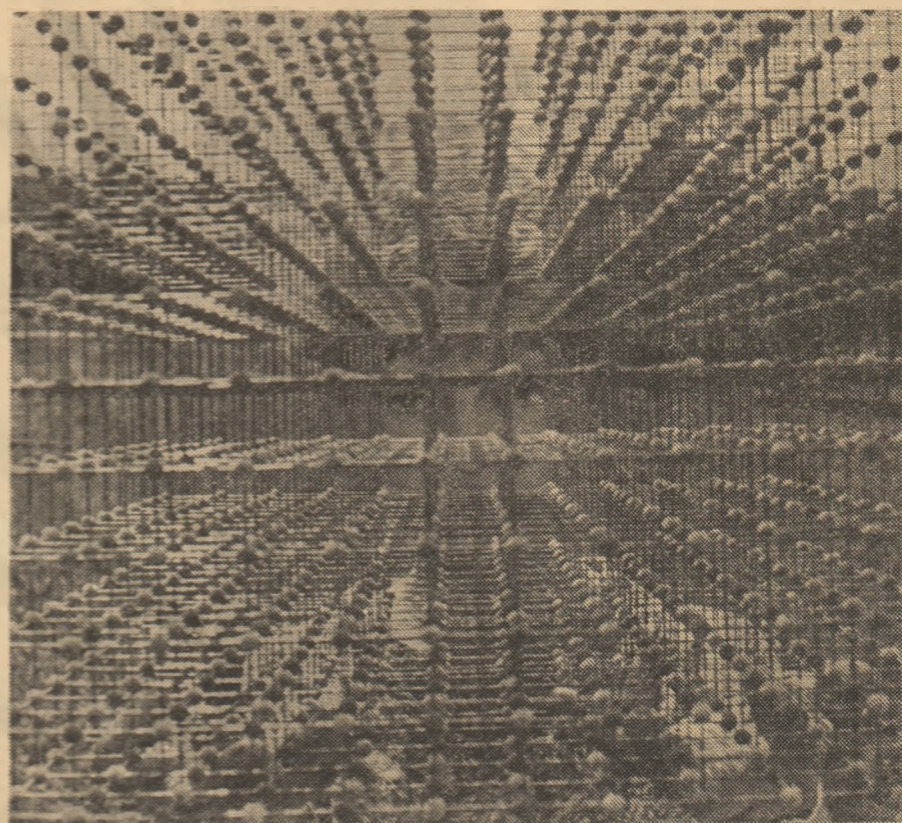
— Există însă vre-o garanție că toate talentele potențiale ale anului 2000 vor revela posibilitățile? Și, în general, cum pot fi apreciate inclinațiile individuale în epoca revoluției științifico-tehnice?

V. Stoletov: Nu se poate vorbi de o înzestrare naturală a indivizilor; există numai o inclinație relativă către un tip de activitate sau altul. Esențial este ca fiecare să aibă posibilitatea de a-și manifesta inclinațiile și a le utiliza rațional. Acesta este obiectivul către care tind toate metodele de învățămînt modern și de selecție profesională ivite în epoca revoluției științifico-tehnice și puse în aplicare în societatea socialistă.

Din cele mai vechi timpuri se credea că dacă un om se manifestă vertiginos sub raportul creației înseamnă că el are „talent”. Personal sînt însă cam sceptic față de o asemenea afirmație. Pînă în momentul de față nu s-au făcut nici un fel de încercări de a analiza cu metode științifice cauzele concrete ale rapidel evoluții creatoare a unor tineri specialiști. Mi se pare însă că o asemenea analiză ar arăta că această evoluție rapidă se datorează unor cauze mai simple decît „misticul” talent, anume unei timpurii educații corecte, unei instruirii perfecte în școala medie și universitate, formării în copilărie a atracției către știință, educării dragostei de muncă, a voinței etc.

— Una din principalele realizări ale revoluției științifico-tehnice este scăderea duratei și distanței dintre țel și atingerea lui, indiferent de domeniu. Cum influențează această realitate asupra numărului anilor de studiu?

(Continuare în pag. 11-a)



Lumea văzută printr-un cristal.

Foto: A. Sergheev—Vasiliev

clea e și, mai departe, crearea bombei atomice și apoi a aceleia cu hidrogen. Nici Einstein, nici Bohr, nici Rutherford nu voiau desigur să creeze astfel de arme, dar bomba cu hidrogen este totuși o consecință a descoperirilor lor.

Nici în aceste cazuri, nici în altele, savanții nu s-au gîndit la urmările descoperirilor lor peste ani. Se pasionau de intruparea tehnică a unor idei, dar nu puteau întrevădea expresia lor socială. În condițiile revoluției științifico-tehnice, însă, situația s-a schimbat. Ceea ce odinioară devenea consecință socială în timp, devine astăzi, grație accelerării ritmurilor evoluției sociale, cauză a unor transformări directe. Pasteur n-a apucat să trăiască pînă la izbucnirea „exploziei demografice”, Einstein în schimb a trăit șocul provocat de exploziile bombei atomice. Cred că această împrejurare trebuie socotită una din principalele transformări survenite în gîndirea omului de știință din secolul revoluției științifico-tehnice.

## Corifeii secolului XXI printre noi

— Secolul nostru este socotit și foarte practic. Cum pot fi deci legate comandamentele prezentului de zborul înaripat al gîndirii?

V. Stoletov: De obicei se afirmă că dinamica progresului are o singură direcție — de la știință la practică. O legătură inversă nu e concepută. Și totuși este evident că o dinamică atît de unilaterală n-a putut sta nicicînd și niciunde ca bază a progresului.

nuri materiale. Activitatea creatoare comună a savanților și muncitorilor devine astfel tot mai necesară și promite să fie tot mai rodnică.

— Fiecare epocă lansează un tip psihologic caracteristic. Ce tip lansează epoca revoluției științifico-tehnice? Și cum se ingrijeste societatea de omul viitorului?

V. Stoletov: O publicație americană formula recent țelul către care trebuie să tindă societatea burgheză în epoca noastră d) revoluție științifico-tehnică. După părerea autorului, societatea burgheză ar trebui să selecționeze anual, din rîndul ăneretului, un procent de doi la sută indivizi foarte talentați și deosebit de inclinați spre activitatea științifică, cărora să le asigure apoi o pregătire superioară de cea mai bună calitate. Acest procent de doi la sută ar putea asigura progresul științifico-tehnic și crea condițiile care să permită monopolurilor capitaliste să-și mențină prioritatea în domeniile economic, militar etc. Indivizii din această categorie ar urma să devină astfel elita care ar deține monopolul celor mai noi cunoștințe științifice. Dar în afară de elită mai e nevoie și de executanți pricepuți ale căror mîini să transpună în practică ideile științifice și tehnice. Acești executanți ar urma să rămînă întotdeauna și pretutindeni simpli executanți, nu creatori. În sfîrșit, autorii programului descris socotesc că monopolul științei este un lucru firesc, obiectiv, o „lege” imuabilă. Ei uită, însă, că dezvoltarea tehnicii reclamă sporirea continuă a nivelului de cunoștințe al muncitorilor și creșterea neîncetată a numărului de specialiști. Incît, indiferent de voința





Calitatea  
calitatea actualit.  
cea actualitatea ac.  
actualitatea actualitatea  
actualitatea actualit.  
actualitatea actualit.  
actualitatea actualit.  
actualitatea actualit.  
actualitatea actualit.



CONSTRUCȚII

**Cel mai mare complex sportiv**

Cunoscutul specialist francez în construcția de baze sportive Laurent Chapy, cel care a construit complexul olimpic de la Grenoble, a remarcat în urma unei vizite făcute în capitala kazahă că puține locuri sînt atît de potrivite pentru sporturile de iarnă ca Medeo-Cimbulak.

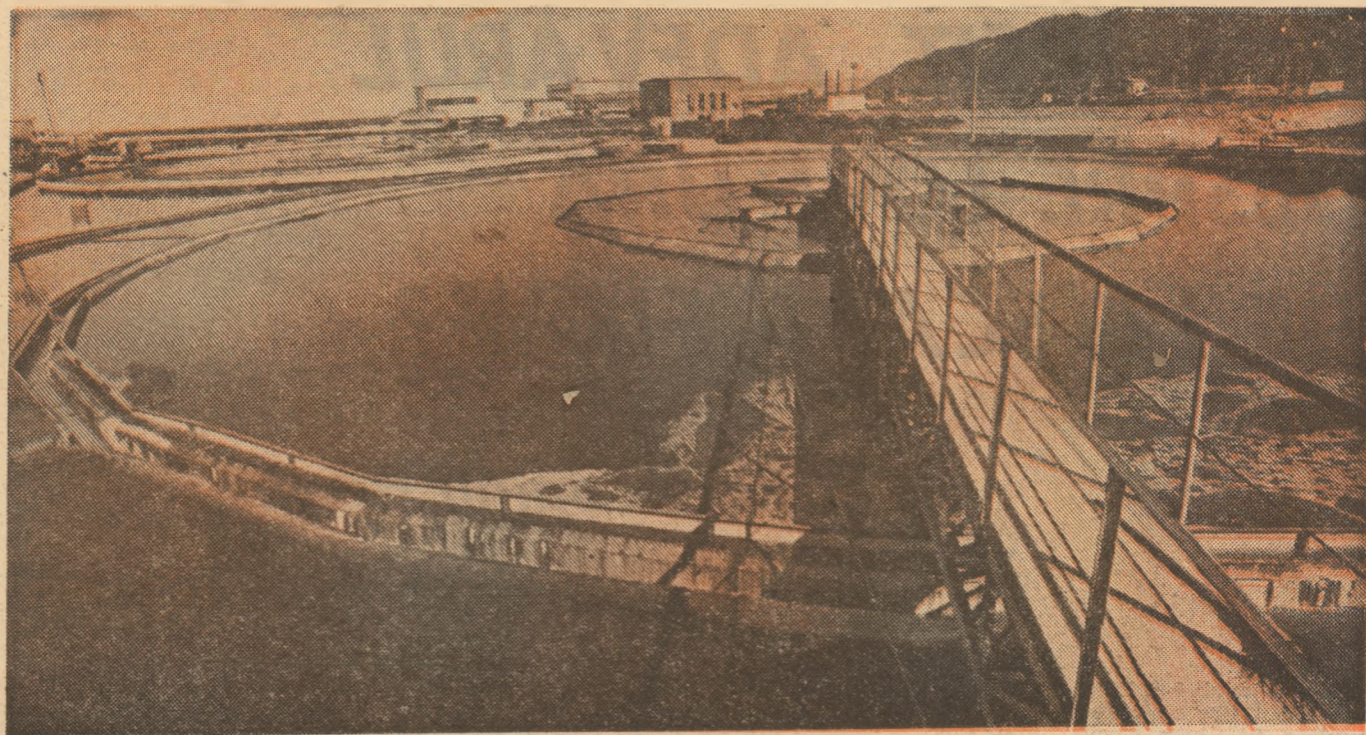
Și într-adevăr, zona Medeo-Cimbulak va adăposti cel mai mare complex sportiv din lume. Construcția lui a început, acum cîțiva ani, aproape dintr-o întâmplare. Într-o zi K. Kudreavțev, maestru emerit al sportului din U.R.S.S. a văzut într-un ziar fotografia unui schior care aluneca pe panta înzăpezită a munților Zailiinski Alatau, echipat foarte sumar. De aici a dedus că locul ar fi potrivit pentru construcția unui patinoar. Poiana Medeo este realmente bine adăpostită de vînt, iar la amiază soarele se ascunde după munte, lucru foarte important pentru calitatea gheții.

Acum construcția stadionului de gheață de la Medeo se desfășoară într-un ritm rapid. Începe să prindă contur arena sportivă care, într-un viitor apropiat, va putea găzdui din septembrie pînă în aprilie — competiții de patinaj artistic și hochei cu mingea, antrenamente de patinaj artistic și hochei cu pucul. Stadionul de gheață va fi amplasat lîngă panta răsăriteană a colinei Mönataia. Tribunele lui vor închide cîmpul de gheață ca într-o potcoavă, dinspre est, sud și vest și vor putea adăposti 10.000 de spectatori. În fața intrării principale se nivelează o vastă suprafață unde se vor afla casele de bilete, puncte de închiriere a echipamentului, un magazin de suveniri și un grup de clădiri cu alte destinații. Sub fundația pistei de gheață a fost turnată o uriașă placă de beton cu o suprafață de 10.000 metri pătrați. Sub aceasta se află labirintul de conducte al instalației de înghețare. Terenul de gheață va avea forma tradițională, iar pe margini, trei culoare de cîte cinci metri lățime. Mijlocul lui va fi destinat competițiilor de patinaj artistic și hochei.

Sub tribune vor fi amplasate cabinele și bufetele, o sală pentru conferințe de presă, dușuri, o baie finlandeză, o sală de cinema etc. O scară rulantă îi va duce pe sportivi din cabine direct la locul de start. Tehnica modernă va fi, de altfel, pretutindeni prezentă. Un uriaș tablou electronic va indica prompt și precis rezultatul competițiilor. Pista de gheață va fi întreținută cu ajutorul unor instalații ultramoderne. Printr-o rețea de conducte cu diametrul de 32 mm va circula o soluție de clorură de calciu. Soluția va putea fi și încălzită pentru ca temperatura gheții la suprafață să difere de temperatura mediului înconjurător cu mai puțin de 0,5°C. În aceste condiții se obține o gheață de cea mai bună calitate.

Dar stadionul de gheață este numai o parte a planului general de amenajare a zonei Medeo-Cimbulak. Ulterior vor mai fi construite o sală de sport universală pentru antrenamente și competiții de gimnastică, baschet, volei, atletism grea, ca și un bazin de înot și un hotel pentru cantonamentul a 300 de sportivi.

Într-un viitor mai îndepărtat se va construi și un complex pentru schi, unul din cele mai mari din lume. El va cuprinde două trambuline cu tribune și



Lupta împotriva poluării mediului ambiant. Sistemul de epurare a apelor reziduale ale întreprinderilor de pe țărmurile Baikalului.

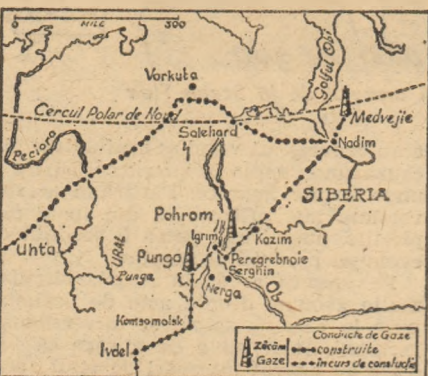
cîteva pîrtii pentru săniuțe și schi. Și cum complexul va atrage zeci de mii de turiști, Alma-Ata va deveni în același timp și o importantă zonă de odihnă. Iar cum „industria turismului” este extrem de rentabilă, investițiile pentru amenajarea complexului vor fi amortizate în scurt timp.

GAZE NATURALE

**Conducte la Cercul polar**

Cotidianul american „International Herald Tribune” a publicat recent un amplu reportaj despre lucrările de exploatare a zăcămintelor de gaze naturale din nordul Siberiei.

Amintind că subsolul terenurilor de la Medveje, în imediata apropiere a Cercului polar de nord, ascunde miliarde de metri cubi din prețiosul gaz, „International Herald Tribune” a relevat remarcabilele progrese realizate de constructorii sovietici. În ciuda climatului deosebit de aspru, în ciuda obstacolelor ridicate de giganticele păduri virgine



pe care trebuie să le străbată, muncitorii, tehnicienii și inginerii au ajuns cu instalarea uneia dintre conducte pînă la localitatea Kazim, situată la 400 km de Medveje. Prin acest pipe-line, gazul se va îndrepta spre sud-vest, furnizînd combustibil și materie primă puternicei zone industriale din munții Ural.

O a doua conductă, mult mai lungă, va urma un itinerar mai sinuos, urcînd mai întîi spre nord-vest și trecînd dincolo de Cercul polar, pentru a cobori abia după aceea spre sud-vest, străbătînd lanțul muntos al Uralilor și îndreptîndu-se spre regiunile apusene ale Uniunii Sovietice. După cum se știe, în urma încheierii unor acorduri comerciale, U.R.S.S. va furniza Republicii Federale a Germaniei, Italiei și Franței gaze naturale prin această conductă, în schimbul țevilor de mare diametru achiziționate în aceste țări.

În ilustrația pe care o reproducem după „International Herald Tribune”, terenurile gazifere sînt marcate prin sonde; linia continuă indică segmentul de conductă a cărei construcție s-a încheiat, iar linia întreruptă figurează porțiunea în lucru, precum și traseul celui de-al doilea pipe-line.

BĂUTURI NEOBIȘNUTE

**Virtuțile laptelui de iapă**

Descriind obiceiurile sciților nomazi, Herodot a scris că băutura lor preferată era laptele de iapă, însă nu natural, ci pregătit într-un anume fel, ținut secret. Ba acest secret era chiar păzit cu atîta strășnicie, încît cel care-l divulga era pedepsit cu orbirea.

Cînd, acum circa 1000 de ani, foștii nomazi au îmbrățișat religia musulmană, kumîsul a fost singura băutură pe care Coranul n-o interzicea. Începînd cam de atunci, kumîsul a fost fabricat și din lapte de cămilă și de vacă.

Succesul de care s-a bucurat din totdeauna băutura se explică prin faptul că, în afară de virtuțile lui nutritive, kumîsul are și certe calități curative. Kirghizii, tătarii, bașkirii și mongolii îl utilizează pentru vindecarea scorbuticilor, împotriva anemiei, a maladiilor tubului digestiv și plămînilor. Dar abia în ultima jumătate a secolului XVIII, a început medicina oficială să recurgă la oficiile sale.

Într-adevăr, kumîsul este un produs biologic activ, cu însușiri dietetice specifice. E bogat în vitamine și săruri minerale, conține fermente și acidului lactic și substanțe antibiotice. În 6—8 săptămîni de tratament, bolnavii iau în medie un spor de greutate de 5 kilograme.

În momentul de față, în U.R.S.S. sînt cunoscute mai ales trei stațiuni de cură: Șaframovo (Bașkiria), Frunze (regiunea Oranienburg) și Borovoe (Kazahstan).

Kumîsul stimulează pofta de mîncare, îmbunătățește digestia, înriurește funcțiunea motrică a intestinului, se vîdește util în afecțiunile organelor de respirație. Dar în special este extrem de eficient în tuberculoză. Căci nu numai că pune ordine în procesul perturbat al schimburilor din organism, dar ajută organismul și să suporte mai bine medicamentele.

După cum specialiștii în materie afirmă că kumîsul este bogat și în materii lipotrope. Se afirmă că el prezervă organismul împotriva îmbătrînirii premature.

Poate ca aceasta să fie explicația pentru marea număr de longevivi care se înregistrează în anumite republici unionale sovietice unde se consumă kumîs.

METALURGIE

**Din aer în cuptoare**

O dată cu gazele pe care le degajează cuptoarele oțelărilor aruncă în aer zeci de mii de tone de pulbere de fier extrem de fină. Fumul caleniu care plutește astfel deasupra oțelărilor devine

o parte integrantă din peisajul locurilor respective.

Utilizarea oxigenului în producerea oțelului a făcut să sporească cantitatea de pulbere expulzată de convertizoare și cuptoarele Martin. Această situație a dus la ideea captării și conservării acestei pulberi. În U.R.S.S. s-a trecut la înzestrarea atelierelor cu sisteme eficiente de purificare a gazelor. Pulberea este reținută de filtre, adunată în aglomeratoare și transportată apoi, prin intermediul unor curenți de apă, în decantoare unde se depune sub formă de deșeuri de minereu fărîmițat.

Dar pînă foarte recent nu exista totuși nici o metodă de transformare a acestor deșeuri. Lucru cu atît mai supărător, cu cît în cursul celor cîțiva ani de cînd s-au introdus convertizoarele cu oxigen, în halde și decantoare s-au acumulat cantități considerabile de deșeuri de minereu. Numai la combinatul metalurgic din Magnitogorsk și la uzina metalurgică din Celiabinsk au fost consemnate astfel trei milioane de tone.

Tot specialiștii acestora din urmă au găsit însă și metoda de utilizare industrială a deșeurilor de minereu decantate. Schema tehnologică de utilizare a lor prevede mai întîi, sfărîmarea și malaxarea lor cu un liant: var nestins. Amestecul ajunge apoi într-o presă cu doi cilindri, care le prefăce în brichete. În sfîrșit, pentru ca brichetele să dobîndească soliditatea mecanică necesară, ele sînt trecute printr-un cuptor de uscat.

Brichetele astfel obținute sînt folosite în șarjele convertizoarelor din oțelării. În felul acesta, fierul expulzat pînă acum o dată cu gazele se înapoiază în furnal și dă zeci de mii de tone suplimentare de oțel.

Randamentul noii instalații este de 126 000 de tone de brichete pe an, iar investițiile cerute de construcție vor fi amortizate rapid.



— În felul ăsta nu mai riscăm ca lampa să cadă cuiva în cap!..





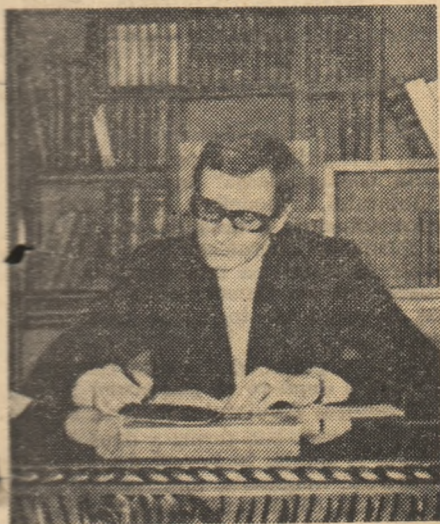


INTERVIU

Radu Beligan :

Rămîn credincios teatrului

Radu Beligan ține parcă să contrazică reprezentările curente. Deși intrat în istoria, legenda și chiar anecdotică teatrului, a rămas, după treizeci de ani de carieră, același perpetuu tânăr, simplu și firesc, respingînd teatralitatea nu numai pe scenă, ci și în viață și care ar putea părea, pentru cine nu-l cunoaște (dar cine nu-l cunoaște!) un tânăr profesor, un tînăr medic, un tînăr om de știință. Director al Teatrului Național din București — titlu de rezonanță și de răspundere — a rămas înainte de toate un coleg al actorilor, conducînd destinele primei scene a țării într-un fel



colegial care elimină distanțele și face posibilă acea accesibilitate plăcută și eficientă, complementară adevăratei autorități.

— Eu stau foarte puțin în birou — ne-a spus Radu Beligan în cursul discuției noastre.

Așa este, dar dacă ai nevoie de el, îl găsești, totuși, cu ușurință, undeva, pe multe-le-i drumuri zilnice. Eu, de exemplu, l-am găsit la repetiția piesei „Becket”, prezentă în repertoriul cu care Naționalul va pleca în turneu în U.R.S.S. Repetiția (ce spectacol, repetițiile!) era condusă de actorul-regizor Victor Moldovan care, îmbrăcat în veșmint proeșc anglican, făcea naveta între scenă și sală. Beligan asculta, gusta „momentele de virf”, intervenea rar, schimba o vorbă cu actorii liberi — baronul englez Emanoil Petruț sau episcopul englez Matei Alexandru, care fumau țigări neaș românești, era serios sau glumea și avea aproape tot timpul pe față zîmbetul acela atît de al lui, subțire și enigmatic.

— Așadar, după treisprezece ani, „Naționalul” face un nou turneu în Uniunea Sovietică.

— Da. Eu, care n-am memoria datelor, (le uit și pe cele de familie), (în minte că la 5 octombrie 1958 am jucat „Revizorul” la Moscova.

— Turneul din '58 a fost un mare succes al „Naționalului”, iar Revizorul, ca și profesorul Miroiu din „Steaua fără nume” — un mare succes personal al dv.

(Enciclopedia teatrală sovietică, în care se rezervă un spațiu prețuitului nostru actor, îl consideră unul dintre cei mai mari interpreți ai Revizorului;

„arta  
la arta arta a.  
arta arta arta a.  
arta arta arta arta  
arta arta arta arta arta  
ta arta arta arta arta ar  
arta arta arta arta arta  
ta arta arta arta arta art  
arta arta arta arta arta ;



iar cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Gogol, revista „Sovetskaiia Kultura” a publicat șapte fotografii ale celor mai buni interpreți ai faimosului personaj, printre care era și Radu Beligan).

— În acel prim turneu ați fost în dublu rol — Revizorul și profesorul Miroiu. Acum aveți unul singur : pe acela de director. Directorul Beligan nu-l stingherește pe actorul Beligan... ?

— Cred că e bine ca un director să fie amestecat în procesul de producție artistică a teatrului, să fie un coleg. Asta desființează distanța dintre biroul directorial și trupă. Bineînțeles, sarcinile de director mă împiedică să joc cît aș vrea, dar eu nu le socotesc o muncă administrativă, ci le acord o dimensiune creatoare. Astfel considerată, munca de director îți poate da sentimentul foarte reconfortant că veghezi la formarea unei noi pleiade actoricești și poate că în arta noastră efemeră acesta e lucrul cel mai important : să rămînem și prin ceea ce transmitem generației care ne urmează.

— Faceți parte dintr-o generație de aur a actorilor români — și nu numai români — care n-au avut nevoie nici de marele, nici de micul ecran pentru a fi cunoscuți și iubiți, foarte cunoscuți și foarte iubiți de public. Credeți că mai e posibil azi acest fenomen ?

— Nu pot afirma categoric da sau categoric nu, însă cred că e din ce în ce mai greu pentru un actor să existe numai prin teatru, să ignoreze celelalte mijloace de expresie. Dar eu rămîn un credincios al teatrului. Iar dacă sînt cunoscut, e pentru că nu m-am limitat la publicul bucureștean, am colindat foarte mult țara, am fost pînă în cele mai îndepărtate localități. Cu alte cuvinte, m-am dus eu la public, nu l-am așteptat să vină el la mine. Am sentimentul că reputația pe care (și-o) dă scena e mult mai durabilă. Un spectacol este o întîlnire de dragoste între artist și public, o comunicare caldă, un dialog emoțional, pe care n-o dau nici cinematograful, nici televiziunea. Bineînțeles, Cerkasov și Olivier rămîn și ca mari actori de film, dar pentru mine au însemnat înainte de toate mari actori de teatru.

— Da, dar lor (și altora) li s-ar potrivi versurile lui Topîrceanu : „Cînd fâlnic te-ai oprit din zbor / Pe Academia Română/ Erai de mult nemuritor”. Cinematograful i-a preluat gata consacrați.

— De altfel e o nevoie organică a marilor actori de a avea contact direct cu publicul. După opinia mea, cinematograful este o artă în conserve care, oricît de reușite ar fi, nu pot înlocui gustul proaspăt, savoea fructului.

— Referindu-ne la experiența dv. : s-a schimbat ceva în noțiunea de actor ? În aceea de public ? În dialogul dintre scenă și sală ?

— Fără discuție. În viața omenirii s-au petrecut mari mutații, care nu puteau să n-aibă ecou și în viața artistică. Necesitatea de innoire e vitală pentru ca dialogul scenă — public să rămîna interesant și proaspăt. Cehov a debutat ca cronicar dramatic, scriînd un articol care pur și simplu demola jocul Sarei Bernhardt, mare „monstru sacru” de la începutul secolului. Asta-i o dovadă elocventă că mijloacele de expresie se schimbă. Cehov impunea un limbaj artistic pe care un actor ca Sarah Bernhardt nu-l putea transmite. Actorul de azi nu mai poate fi un simplu interpret, un simplu transmițător, el aduce optica lui, experiența lui de viață. Fără acest aport de sentimente și idei, arta ar fi mult mai săracă.

— În ciuda „tiraniei” crescînde a regizorului ?

— Marii regizori nu pot ignora actorul. Nu sînt regizori valabili aceia care socotesc actorul doar un instrument docil, obedient.

— Ce nostalgie actoricească aveți ?

— Nostalgie ? E un loc comun, unde se întîlnesc nostalgiile tuturor actorilor, de dramă sau de comedie : Hamlet.

— La 20 octombrie va avea loc la Moscova primul spectacol al turneului. Cum este pentru un director ziua primului spectacol ?

— Foarte lungă.

— Acasă, în ce spectacole vă vom vedea ?

— În „Jocul de-a vacanța”, în „Pescărușul” (Trigorin) și probabil în Cyrano. E un proiect mai vechi.

— Dăm vești bune cititorilor.

Iulia Scutaru



TEATRU

Trei spectacole

Teatrul academic „Maiakovski” din Moscova s-a prezentat în fața spectatorilor români cu trei dintre spectacolele sale.

Repertoriul nostru este bogat și variat, am fi fost bucuroși să oferim o imagine cît mai completă a lui, dar durată fatalmente scurtă a turneului ne-a obligat să alegem numai trei titluri. Selecția a fost făcută în așa fel încît să putem da totuși publicului român o idee despre posibilitățile trupei, despre crezul ei artistic.

Cele trei spectacole sînt : „Infringerea” — dramatizare după romanul omonim al lui A. Fadeev, „Copiii lui Vanușin” de S. Naidionov și „Talente și admiratori” de A. Ostrovski, ambele opere ale dramaturgiei clasice ruse. În



Natalia Vilkina, în rolul actriței Neghina din piesa „Talente și admiratori”

ciuda faptului că piesele n-au nimic comun, că manierele regizorale poartă, fiecare, altă amprentă de originalitate, spectacolele sînt străbătute de același suflu viguros al ideii sociale.

Romanul lui Fadeev „Infringerea”, care stă la baza dramatizării, evocă un moment eroic și legendar din istoria războiului civil : lupta partizanilor din ținutul Primorie împotriva dușmanilor puterii sovietice și a intervenționiștilor.

Detășamentul condus de comunistul Levinson străbate un drum greu și sințeros. Strîns în cleștele inamicului, el suferă înfrîngerii și pierderi grele, dar își îndeplinește misiunea principată : reușește să păstreze un nucleu capabil de luptă din care se va naște ulterior viitoarea armată regulată a tînărului stat sovietic.

Tînărul regizor M. Zaharov, invitat să pună în scenă spectacolul, l-a interpretat ca pe un poem dramatic, știînd să subordoneze toate mijloacele scenice la care a recurs — muzică, plastică, ritm — ideii principale : numai credința fierbinte, totală în dreptatea cauzei lor l-a ajutat pe luptătorii din detașamentul de partizani să treacă prin înfrîngere și să învingă.

Piesa lui A. Ostrovski „Talente și admiratori” a fost pusă în scenă de

M. Knebel, care face parte din vechea generație de maeștri ai regiei sovietice. Dar veterana Maria Knebel a realizat un spectacol plin de tinerețe și prospețime, descifrînd cu subtilitate în cunoscuta lucrare sensurile noi ale unei mari teme. Este un spectacol despre atotputernicia artei, despre iniriurirea acesteia asupra sufletului omenesc, un imn de slavă adus forței coplesitoare a talentului și vocației civice ale actorului rus. Povestea micului teatru provincial rus de la sfîrșitul secolului trecut este interpretată ca o dramă socială — destinul tinerei actrițe Neghina concentrează ca într-un fascicol tragedia multor destine actoricești sortite ratării în orînduirea burgheză.

Tot ideea de acut conflict social a determinat și viziunea mea regizorală asupra piesei lui S. Naidionov „Copiii lui Vanușin”, care n-a mai fost jucată de multă vreme pe scenele noastre. Atît eu, cît și întregul colectiv de interpreți ne-am strădui să facem „lectura” piesei de pe pozițiile vremii noastre, ale cunoștințelor noastre despre trecut, ale moralei noastre socialiste. Tema este decăderea familiei de negustori a Vanușinilor, prăbușirea lumii, moralei, legilor de viață ale acestui mediu social. Dar dacă odinioară istoria Vanușinilor era interpretată ca o dramă a banalului cotidian, noi am văzut în ea o tragicomedie. În timpul lucrului la spectacol mi-am amintit de cuvintele lui Gorki care spunea că suferințele micilor burghezi n-au dramatism, că ele seamănă cu încăierarea unor maimuțe la grădina zoologică.

Criteriul suprem pentru noi este reacția sălii — ea ne arată dacă am atins „zonele sensibile” ale spectatorilor, adică problemele sociale, cetățenești care îi preocupă azi. Contactul cu sala este întotdeauna un act de răspundere. Dar răspunderea este de două ori mai mare atunci cînd e vorba de întîlnirea cu spectatori străini. Iată de ce sîntem atît de emoționați și de bucuroși în fiecare seară, cînd cortina se ridică în fața publicului român.

Prof. Andrei Gonțearov  
Maestru emerit al artei,  
regizor principal al teatrului  
„Maiakovski”

REFLECTOR

● Actrița americană Mia Farrow deține rolul principal într-o nouă ecranizare după „Dama cu camelii”.

● După ce va fi partenerul lui Charles Aznavour într-un film polițist, Robert Hossein va prelua conducerea Casei de cultură din Reims, pentru care își propune un plan ambițios de stimulare a vieții culturale locale.

● După „Decameronul”, Pier Paolo Pasolini a ales pentru nou-i film o altă carte celebră : „Povestirile din Canterbury”. Se așteaptă o operă la fel de savuroasă și de „independentă” ca și „Decameronul”.

● Familia din „A fost odată o familie” este compusă din Eva Ruttkai, Zoltán Latinovits și Iván Darvas. Deși celebri, toți membrii ascultă de autoritatea regizorului György Révész.







tehnica

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tel

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

care asigură mineralizarea materiei organice în descompunere sau azotul din atmosferă sint tocmai microorganismele, mari furnizoare de azot asimilabil. Dar dacă li s-ar furniza substanțele nutritive pe altă cale, plantele nu s-ar putea dispensa de acest mediu biologic înconjurător? s-au întrebat cercetătorii. Ba da, au răspuns tot ei, și încă foarte bine, cu condiția ca să li se „prepare și să li se servească supă” într-o „cîmpie” lichidă fără suport solid. Dar aceasta nu este totuși decât o soluție teoretică, care se lovește de dificultăți destul de mari atunci când e vorba de transpunerea ei în practică și mai ales pe scară mare.

În cazul unei exploatare de mari proporții trebuie să se recurgă la un substrat solid, la un schelet de sol, golit de orice conținut biologic. Căutînd o rezolvare cît mai simplă a problemei, cercetătorii au făcut apel la cultura hidroponică, cultură în care, etimologic, se „lucrează în apă”. Forma aceasta de cultură a cunoscut un puternic impuls în cursul celui de al doilea război mondial cînd trupele combinate au fost aprovizionate pe această cale cu legume proaspete. După încheierea păcii, astfel de ferme hidroponice au continuat să funcționeze în Japonia unde ocupă actualmente 50 ha și dau o producție importantă, dat fiind randamentul masiv obținut. Multe alte stațiuni-pilot au luat ulterior ființă în întreaga lume, îndeosebi în Europa, dar în general ele sînt asociate unor centre de cercetări. În ultimul timp procedeele de cultură hidroponică sînt tot mai bine puse la punct și permit obținerea unor recolte extrem de variate: roșii, castraveți, salate, căpșuni, mazăre etc. Dar care-i procedeul?

Instalația este alcătuită dintr-un aliniament de bacuri de beton cu o lungime de 10 m și o lățime de aproximativ 2 și acoperite cu un material plastic care le asigură etanșeitătea. Interiorul este umplut cu materiale care constituie scheletul de sol și care trebuie să permită prinderea rădăcinilor, o bună circulație a lichidelor nutritive etc. Practic se lucrează cu semințe de 2—6 mm pentru ca germinarea să se desfășoare bine și planta să nu se asfixieze. În bacuri este așternut nisip foarte fin într-un strat de 5 mm, după care urmează un strat de pietriș gros de 7 cm. Apoi se așează un al doilea strat de pietriș fin, de mărimea bobului de orez, care izolează substratul de pietriș de stratul de nisip în care se vor implanta rădăcinile. Toate aceste materiale au fost în prealabil dezinfectate cu formol, operație care se repetă înainte de fiecare însămînțare. Lichidul hrănitor este injectat în bac de un sistem colector de canale și pompe, de-a lungul unei pante cu o înclinație de 4°, care asigură scurgerea. În felul acesta, în fiecare bac pătrund zilnic 250 l de soluție, cu alte cuvinte 10 litri pe metrul pătrat. La început produsele nutritive se scurg în plan orizontal, apoi încep să urce spre rădăcini, traversînd nisipul și pietrișul datorită efectului de capilaritate.

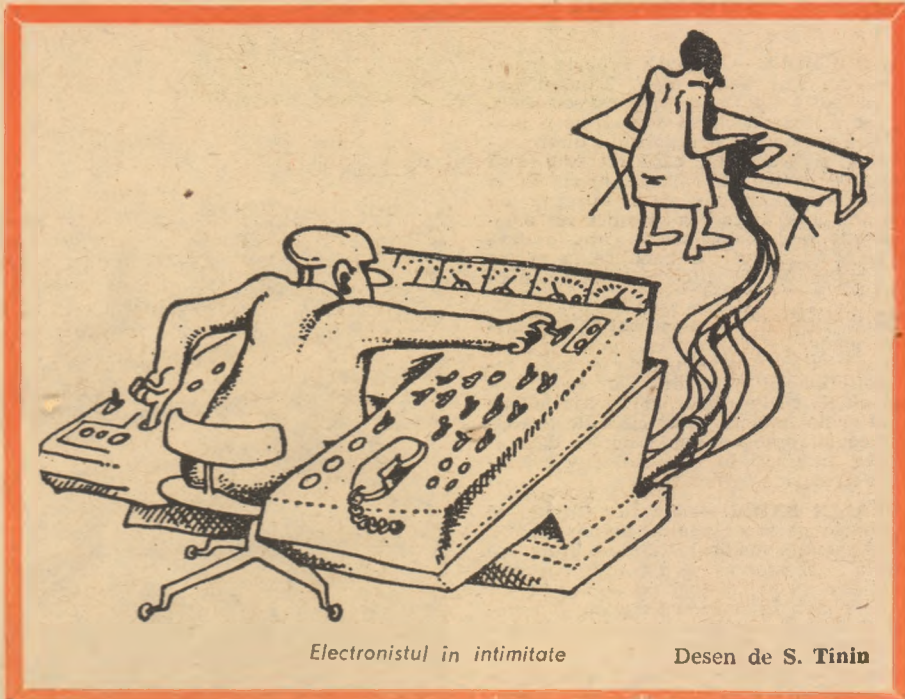
Și acum cite ceva despre lichidele nutritive. Ele sînt în principal un amestec de azot, calciu, magneziu, fosfor, potasiu, sodiu și sulf. Încît în această „supă” pot fi întîlniți sulfatați de magneziu și amoniac, nitrați de calciu și potasiu, fosfați monocalcici etc., într-o concentrație de 150 g. la metrul cub. La aceste săruri minerale mai trebuie adăugate oligoelemente, adică procente mici din unele metale ca borul, cuprul, magneziul, zincul, moliubdenul și fierul. Care sînt rezultatele unui astfel de mod de exploatare? Cercetătorii au stabilit, între altele, că ciclul vegetal devine de trei ori mai rapid, că în loc de o recoltă anuală în pămînt se obțin patru recolte, că randamentele la m<sup>2</sup> cresc simțitor: 30 kg la roșii, 20 la salate sau 50 la castraveți etc.

## GLACIOLOGIE

### În Antarctida — o lentilă antigel

Deși pînă nu de mult încă afirmația ar fi părut mai degrabă un paradox, Antarctida joacă un rol de însemnătate primordială în viața planetei noastre. Într-adevăr, clima Pămîntului și rezervele lui de apă potabilă, nivelul oceanului mondial și viața acestuia sînt tot atîția factori despre care astăzi se știe că nu mai pot fi apreciați fără studierea detaliată a acestui continent.

Ce se cunoaște pînă acum? Antarctida — s-a calculat — cuprinde 90 la sută din rezervele mondiale de apă potabilă. Dar numai o zonă infimă din su-



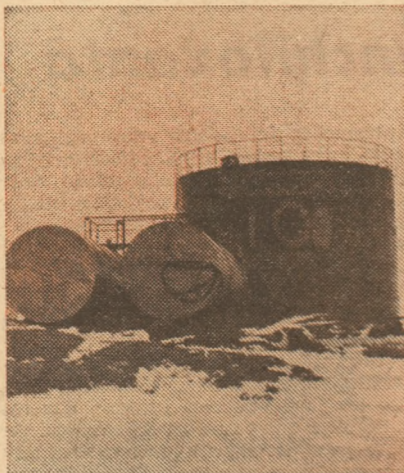
Electronistul în intimitate

Desen de S. Tinin

prafața continentului a rămas neacoperită de gheață. În unele locuri, calota de gheață are o grosime de un kilometru. Din cauza presiunii uriașe, dinamica masei de gheață nu mai depinde acolo de relieful suprafeței, ci este subordonată unor legi proprii.

O „limbă” de gheață a continentului alunecă mereu, cu viteza de doi metri pe zi, spre oceanul înconjurător. Pe măsură ce ajunge la țarm, din această limbă se desprind fragmente uriașe care formează icebergurile. „Fabrica de frig terestru”, cum mai este numită Antarctica, unde temperatura coboară uneori pînă aproape de minus nouăzeci de grade, completează însă pierderile de gheață, înghețînd mereu noi cantități de umiditate din atmosferă.

Cunoștințele noastre despre Antarctica se înmulțesc, de altfel, necontenit. Uriașa „pată albă” de pe harta Pămîntului își păstrează astfel albul numai în



Antarctida, stația Mirni

colorit. Cercetătorul sovietic Andrei Kapița, de pildă, a izbutit să studieze, cel dintîi, relieful de sub gheață al continentului. Specialiștii americani au obținut date interesante despre structura hotarului dintre gheață și continent. Între altele, ei au constatat că calota de gheață se sprijină pe un fel de lentilă de apă potabilă care apără uscatul Antarctidei de îngheț. În sfîrșit, geofizicienii sovietici au alcătuit, pe baza faptelor cunoscute, primul atlas al continentului de gheață. Această importantă lucrare a fost executată de 500 de specialiști și circa 20 de organizații de cercetări științifice.

Dar anii de studii asidui în Antarctica n-au soluționat totuși decât o mică parte a problemelor pe care le ridică continentul de gheață. Marea întrebare la care vor trebui să răspundă viitoarele cercetări este: care va fi viitorul platoșei lui de gheață? Se va topi cu timpul sau va deveni și mai groasă? Răspunsul urmează să fie căutat în viitorul apropiat cînd, așa cum a hotărît o recentă reuniune internațională, U.R.S.S., S.U.A., Franța și Australia vor studia Antarctica după un proiect comun. Proiectul prevede între altele expediții cu sâni și tractoare pe întinderi de mii de kilometri, observații din avion etc. Specialiștii sovietici urmează să cerceteze, în cursul unei expediții cu sâni și tractoare, o porțiune de țarm de câteva mii de kilometri. O expediție sovieto-franceză urmează să pornească spre inima continentului cu puternice tractoare „Harkovceanka”, care vor fi alimentate cu combustibil de stațiile americane.

Studiul concomitent al imenselor întinderi de gheață care acoperă Antarctica va îngădui, după opinia prof. V. Kotleakov, o mai profundă cunoaștere a legilor care au prezidat la formarea platoșei de gheață a „continentului alb”.

## CHIMIE

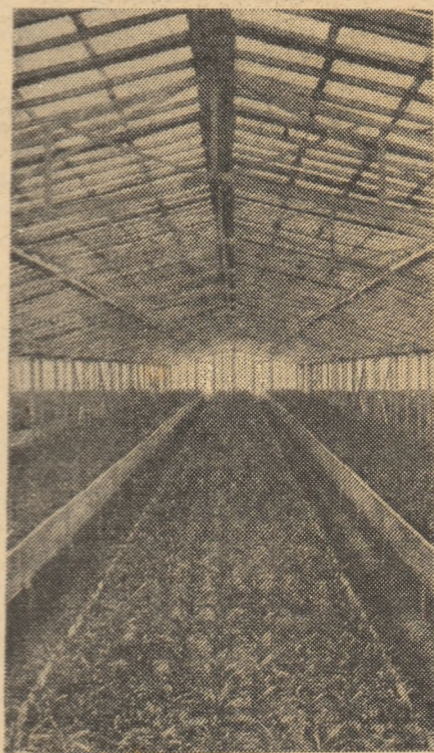
### Promițătoarea Phillophora

Cochetele de odinioară prețuiau mult fardurile din alge marine. Gurmănzii erau și ei amatori de alge. Astăzi, sfera utilizării lor este însă mult mai vastă. Aceste adevărate fabrici chimice — care conțin de 300 de ori mai mult cupru decît apa de mare și de 500 de ori mai mult fosfor, — se bucură de mare trecere în industrie. Extracția lor înregistrează mari sporuri în fiecare an. Numai în mările care scaldă teritoriul Uniunii Sovietice și al țărilor socialiste există peste 850 de specii de alge, dintre care peste 250 în Marea Neagră. Un loc deosebit îl ocupă printre ele Phillophora.

La 29 mai 1909, într-o publicație rusească a apărut un articol al viitorului academician Serghei Zernov care anunța descoperirea în Marea Neagră a unor imense depozite de alge roșii sau Phillophora. Ulterior, aceste depozite, estimate la șapte-opt milioane de tone de masă brută, au fost numite Zernov. Phillophora conține mari cantități de iod și diverse minerale. Dar principala bogăție a ei este agaroidul cu proprietăți similare cu ale agar-agarului, o gelatină vegetală obținută din algele marine. De aceea Phillophora este un excelent mediu nutritiv pentru cultura microorganismelor. În industria textilă este utilizată la fixarea culorilor. În sfîrșit, agaroidul și agar-agarul sînt foarte utile în patiserie și farmacie.

Începînd din 1932 o fabrică specială din Odesa prelucraza industrial Phillophora. Dintr-o tonă de materie primă se obțin circa șazeci de kilograme de agaroid. De cîtva timp specialiștii s-au arătat interesați și de deșeurile rămase după extragerea agaroidului, care, depozitate, imprăștiu în jur un miros neplăcut. Astăzi, acest fost deșeu este socotit o adevărată mină de aur. Într-adevăr, după ce i s-a extras agaroidul, Phillophora conține o mai mare cantitate de aminoacizi decît toate plantele terestre. Or, despre aminoacizi se știe că alcătuiesc molecula proteinelor și sînt, prin urmare, adevărate „cărămizi ale vieții”.

Despre conținutul de aminoacizi al algelor se cunosc acum multe lucruri. Pînă destul de recent nu se știa însă prea mult despre ceea ce rămîne din Phillophora după extragerea agaroidului. Acum cîtiva ani, un grup de cercetători de la Institutul tehnologic din Odesa a studiat însă minuțios alga în această formă și a tras unele concluzii interesante. Cercetătorii s-au ocupat mai cu seamă de proteinele din alge și le-au împărțit în trei grupe: albumine, globuline și gluteline. Dar din cauza structurii lor specifice, aceste proteine nu pot fi utilizate în hrana animalelor fără o prelucrare prealabilă. Căutînd modul cel mai potrivit de prelucrare a Phillophorei, cercetătorii au obținut în cele din urmă un preparat care are mai mult de cinci la sută lizină — un aminoacid indispensabil — adică de cîteva ori mai mult decît conținutul de lizină din oricare plantă terestră. Preparatul a fost experimentat într-o întreprindere piscicolă și a dat rezultate surprinzătoare. Brevetul modului de obținere a aminoacizilor din alge marine a fost cumpărat în Franța și Anglia.



Bacurile cu elemente nutritive sînt reparate în sere ca mașinile într-o uzină, ceea ce facilitează mult munca

constă în a face... bucătăria plantelor, care nu pot asimila decît anumite substanțe. Într-adevăr, pentru a-și elabora propriile organisme, plantele au nevoie de anumite elemente, dar acestea nu pot fi asimilate decît dacă se prezintă sub o formă adecvată. Iar factorul



## Poșta medicului

**S. DOLMIRA — Vaslui :** Probele hepatice, cum sînt Takata-Ara, Timolul sau Greenstedt (cu sulfat de cadmiu sau zinc), nu fac altceva decît să semnaleze o modificare temporară a raportului dintre albumine și globuline, care nu este însă specifică pentru afecțiunile hepatice și poate surveni într-o serie întreagă de alte afecțiuni. De aceea vi s-a făcut electroforeza proteinelor serice care, o dată cu repetarea probelor hepatice, a arătat că funcțiile dv. hepatice sînt perfect normale.

**LEONORA B. — București :** Angioamele plane, de natură vasculară, congenitală, cu caracter benign, apar ca pete roșii sau liliacii (pete de vin), cu suprafață plană, cu localizare mai frecventă pe față și pe față. În cazul cînd electrocoagularea și röntgenterapia nu au dat rezultate, încercați în scop corectiv crioterapia cu zăpadă carbonică.

**TRAIAN BARBU — Buzău :** Citindu-vă scrisoarea pe șapte pagini, ne-am amintit de exclamația medicului dintr-o frumoasă nuvelă : „E ușor să scrii rețete, dar mai greu este să te înțelegi cu oamenii”. Ca să ne putem înțelege, vă rugăm să reveniți descriindu-ne clar și concis tulburările de care vă plîngeți.

**SIRIN — Buzău :** Articolul solicitat de dv, a apărut în nr. 23 din „Veac nou”.

**EU ?! — București :** 1) Luați Bromoval, 1 cpr. de 3 ori/zi ; 2) Efectele secundare — cum se spune — sînt de natură psihică (inhibiții trecătoare), așa încît... „sublata causa, tollitur effectus” (suprimînd cauza, dispăre și efectul) ; 3) Împotriva foliculitei stafilococice : tamponamente cu : Rp. Ac. salicilic 2 g, Camfor 4 g, alcool ad. 100 g și, eventual, ionizări cu sulfat de cupru (în soluție apoasă 1 : 500), în ședințe repetate și pe zone diferite, în total 12—15 ședințe. 4) După părerea noastră, rasul repetat la distanțe scurte va incita pilozitatea. 5) În caz contrar, un tratament sub supravegherea endocrinologului cu Metiltesteron 3 cpr/zi.

**IULIA — Iași :** Din descrierea dv. s-ar părea că este vorba de o ihtioză, distrofie cutanată caracterizată printr-o mare uscăciune a pielii și descuamație generalizată (deși diagnosticul ar trebui confirmat de un dermatolog). Ca tratament general : Vitamina A palmitat soluție cite 50 picături de 3 ori pe zi în cure de 30 zile, separate de pauze egale de timp ; vitamine C<sub>200</sub> 5—6 cpr/zi, cure de 30 zile ; Folcisteină U, injecții i.m. o fiolă la 2 zile ; cure de 15 fiole, cu pauze de 2 săptămîni ; Supercortison 3—4 cpr/zi, în cure de 15 zile. Local : băi călduțe cu amidon (1/2 kg la o baie) urmate de aplicații cu : Rp. Acid salicilic 2 g, Magnezia usta 10 g, vaselină 90 g (pomada Cederkreutz).

**V. GRIG. — București :** S-ar zice că e vorba de o artroză reumatică a umărului sting, deci este indicată o radiografie a coloanei cervicale, intrucit ar putea fi iradierile dureroase ale unei spondiloză. Ca medicație : Fenilbutazona sau Alindor, 3—4 cpr/zi (interzise în caz de gastrite ulcerose sau hepatite cronice !). Fizioterapie prin : curenți dia-dinamici 6—8 ședințe alternînd cu electroionizări cu xilină 1% sau salicilat de sodiu 2—3%. După cedarea durerilor, nămoloterapie la Amara sau Eforie.

**NICU D. — Sibiu :** După părerea noastră, nu comportă nici un risc. În caz contrar, o mică intervenție chirurgicală și totul se va rezolva în bine !

**SMARANDACHE G. — București :** Da, într-adevăr stricturile uretrale pot fi răs-punzătoare de aceste micțiuni frecvente, dificile și prelungite. Or, după cum știți, tratamentul stricturii este dilatația cu bujii și dilatare metalice

**ATIM — Lugoj :** Căsătoriile consanguine (în special în gradul de rudenie specificat de dv.) pot fi legale, dar din punct de vedere medical sînt contraindicate atunci cînd viitorii soți descind dintr-o familie unde s-a semnalat o boală ereditară. Dat fiind apropierea genetică a celor doi genitori, în descendenta pot apare copii cu o vitalitate redusă sau cu procese de degenerare somatică.

**CAZIMIR — București :** Conform actualelor date genetice, setul de cromozomi ai celulelor omului (cariotipul) este alcătuit din 46 de cromozomi care formează 23 perechi, cu excepția celulelor sexuale, în care el este de două ori mai mic, adică 23 cromozomi. **Boala Down sau mongolis-mul** este deci o aberație cromozomială, bolnavii avînd, de cele mai multe ori, în fiecare celulă din organism un cromozom suplimentar la perechea 21, astfel încît numărul de cromozomi totali în cariotip este de 47. Această trisomie X 21 (adică un cromozom X suplimentar la perechea 21-a) duce, după cum s-a întimplat și cu copilul dv., la grave malformații structurale ale organismului. În funcție de aceste date sumare, factorii care favorizează apariția unui copil cu boala Down (fără a fi însă absolut constanți) ar fi : a) soți în vîrstă ; b) influența unor factori de mediu : radiații ionizante, factori chimici, termici, precum și infecții, intoxicații, tulburări de nutriție, endocrine sau psihice. O mare importanță o are — ca în cazul dv. — găsirea la rudele unui bolnav a unor simptome asemănătoare boalei Down, ceea ce ar pune problema dacă mama nu este purtătoare a unui anumit genotip, care să favorizeze aberația cromozomială. În ce privește riscul repetării nașterii unui al doilea copil malformat — cu rezervele expuse mai sus — nu e o regulă, deoarece se pare că mutația cromozomială nu se produce și a doua oară. Alte mijloace profilactice, din păcate, nu există.



Fiecare clipă e prețioasă !

Foto: V. Rușikovski

## LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

### Spondilartrita anchilozantă

Aproape la fel de frecventă ca poli-artrita cronică reumatică, spondilartrita anchilozantă (sau pelvispondilita reumatică), este o boală preponderent masculină (90%) lovind în special bărbații tineri între 15—30 de ani.

Boala debutează printr-un număr de simptome care permit ușor fixarea diagnosticului : dureri de gale (lombalgii) intermitente la început, apoi permanente, de intensitate variabilă. Durerile iradiază adeseori în fese, dar nu sînt însoțite decît rareori de sciatică. Se disting prin caracterul lor nocturn, dar cu o mai mare intensitate dimineața, la trezire, precum și printr-un anumit grad de rigiditate, care limitează mai întîi îndoirile laterale, apoi flexia și extensia coloanei vertebrale. Curbura lombară (lordoza fiziologică) se șterge, iar șira spinării devine rigidă și plată. Fenomen la care se adaugă un anumit grad de cifoză (devierea coloanei cervicale). Un alt simptom îl constituie durerile de spate și toracice, uni sau bilaterale, cu caracter nocturn, iradiînd uneori spre partea superioară a abdomenului. Un semn major al afecțiunii îl constituie diminuarea expansiunii respiratorii, vizibilă cu ochiul liber, intrucit la acești bolnavi cu toracele rigid și abdomenul globulos inspirația este pur abdominală, ridicînd abdomenul cu aproximativ 2 centimetri.

Examenul radiologic confirmă imediat diagnosticul, prezentînd imagini de osificare ale discurilor intervertebrale localizate la început între vertebra dorsală 10 și lombara a doua.

Aceste imagini se prezintă ca niște adevărate punți osoase (numite sindesmofite sau osteofite), ca să se întindă apoi pe toată coloana vertebrală. Se realizează în felul acesta aspectul caracteristic de „trunchi de bambus”. Neglijată, boala se complică cu artrite periferice, anchiloză coxale (coxite), ale genunchilor, umerilor etc.

Acest reumatism inflamatoriu cu tendință osificantă al coloanei vertebrale cunoaște însă astăzi progrese terapeutice care duc dacă nu la o vindecare totală, în orice caz la o ameliorare importantă, compatibilă cu o viață îndelungată.

Tratamentul constă, în primul rînd, în câteva măsuri igienico-ortopedice pe cît de simple pe atît de importante : dormitul pe un pat tare (cu interpunerea unei tăblii groase de lemn între saltea și somieră) ; gimnastică medicală în poziția culcat pe spate pe o masă

de lemn sau metal, și exerciții de respirație zilnice ; kineziterapie (masaje) ușoară a coloanei vertebrale, urmată de exerciții de elongație a vertebrelor.

Ca medicație, dacă salicilații (și în special aspirina 3 g/zi) își păstrează în continuare actualitatea, două substanțe antiinflamatorii utilizate astăzi în mod curent au mai cu seamă o remarcabilă eficacitate : fenilbutazona (3—4 drajeuri/zi) și indometacina (preparatul Indocid) în doză de 100—200 mg/zi. De multe ori, cele două medicamente pot fi chiar asociate.

La aceste două substanțe se mai adaugă și altele specific antireumatice : acidul niflumic (produsul Nifluril), acidul metiazinic și acidul mefenamic. Corticoterapia, a cărei eficiență antiinflamatorie nu poate fi contestată, nu și mai justifică însă astăzi întrebuintarea din cauza efectelor secundare grave pe care le comportă administrarea de lungă durată a preparatelor cortizonice.

Un anumit rol tămăduitor îl are și radioterapia rahidiană antiinflamatorie, deși acțiunea ei antalgică nu este decît de scurtă durată.

Pentru corectarea cifozelor se recomandă purtarea unui corset gipsat, care să nu fie ridicat mai sus de vertebra a 10-a dorsală permițînd astfel o respirație normală. El va fi schimbat pe măsura ameliorării cifozelor, apoi în mod progresiv abandonat. În formele grave, rezistente la tratamentul medical și în caz de eșec al metodelor ortopedice conservatoare, se recomandă intervenția chirurgicală-ortopedică constînd în osteotomia posterioară dorsolombară, care, în general, dă rezultate bune.



— Și doar i-am spus să nu mai facă exerciții așa de complicate !

esculap  
esculap esculap  
sculap esculap escula  
lap esculap esculap esc  
culap esculap esculap  
culap esculap esculap escu.  
p esculap esculap esculap e  
sculap esculap esculap escula  
lap esculap esculap esculap e



## ORIENTĂRI NOI

### Împotriva ulcerului: o atitudine activă!

Mai demult încă s-a atribuit tensiunii nervoase căreia îi este supus omul modern un rol important în apariția ulcerelor gastrice și duodenale. Cercetări recente efectuate asupra șobolanilor albi au permis formularea unor ipoteze extrem de interesante. Astfel s-ar părea că declanșarea bolii depinde în mare măsură pe de o parte de modul cum individul reușește să-și controleze torentul de emoții cotidiene, pe de altă parte de felul cum îi sînt răsplătite eforturile. Și acum, iată în ce au constat experiențele.

Șobolanii supuși unor șocuri electrice care, deși ușoare, se repetă cu anumită periodicitate se îmbolnăvesc de ulcer după un timp destul de scurt. Dar dacă un semnal îi previne dinainte de producerea șocului, forma de boală e mai puțin gravă. Ceea ce pare să confirme, într-un mod cam indirect e drept, celebrul dicton francez „Un om prevenit face cît doi”.

Și mai bine o duce totuși șobolanul cărui i se oferă posibilitatea de a împiedica apariția șocului electric. În cuști special amenajate, animalele au fost instalate cite două, avînd între ele un garduleț despărțitor. Prin învîrtirea unor roți, unul dintre șobolani putea opri curentul electric; celălalt șobolan avea în compartimentul său o roată identică, dar neconectată la curent, astfel încît învîrtirea ei nu dădea nici un rezultat. Șocul era resimțit așadar de ambele animale dacă primul neglija să acționeze asupra roții. După un timp s-a constatat că șobolanul nr. 2, care depindea în întregime de abilitatea numărului 1, face ulcer mult mai grav decît acesta.

Experiența a continuat cu un element suplimentar: după ce învîrtea roata, șobolanul nr. 1 nu numai că era scutit de curentare, ci primea și o răsplată alimentară, ca un fel de recunoaștere a meritelor sale. În asemenea condiții, ulcerele se imputinează considerabil și, chiar atunci cînd se produc, au o gravitate mult mai mică.

În schimb, dacă acționînd asupra roții, așa cum s-a deprins, șobolanul nu numai că nu capătă nici o recompensă, dar se alege cu un șoc electric și mai puternic, frecvența ulcerelor crește cu peste 500 la sută și leziunile iau proporții extreme.

Pe baza acestor experiențe este elaborată o teorie conform căreia omul activ și energic, capabil să riposteze așa cum se cuvine solicitărilor nervoase ale vieții, își protejează mult mai eficient organismul împotriva maladiilor ulcerose decît indivizii pasivi, care se lasă pe seama altora, abdicînd de la orice activitate. Cu atît mai îmbucurătoare sînt rezultatele atunci cînd păvaza pe care o oferă atitudinea activă e întărită de conștiința utilității ei.

Medicus



COLUMBIA

# La vânătoare de anaconde

Știam dinainte că atunci când se organizează o expediție în jungla din bazinul columbian al fluviului Orinoco nu se pot respecta graficele. Mai cu seamă dacă trebuie completate la fața locului rezervele de alimente și echipamentul și cu atât mai mult dacă cu acest prilej trebuie avut contacte cu reprezentanții ai autorităților — povestește exploratorul suedez Georg Dalj.

În ultima mea expediție — arată în continuare exploratorul — piatra de încercare a fost alcoolul. Căci orice vânătoare de anaconde începe cu aprovizionarea cu alcool. Pentru conservare. Aveam deci nevoie de o cantitate respectabilă de alcool tare și curat spre a putea conserva reptilele și peștii capturați. Evident, e bun și formolul, dar după mulți ani de utilizare am căpătat o asemenea alergie față de formol, încît numai mirosul mă dă peste cap: încep să-mi curgă sîroaie de lacrimi, nu mai văd nimic și tușesc mereu. În Columbia, monopolul alcoolului este o importanță sursă de venituri pentru autoritățile locale. Știind asta, ne-am dus la instituția respectivă și am cerut, cu acte în regulă, să ni se elibereze 100 de litri de alcool de 96°. Funcționarul ne-a privit suspect și ne-a oferit spirt denaturat și încă cu adaos de formol. Alcool curat unor persoane particulare? Nu, el personal nu putea hotărî așa ceva, ci doar cu aprobarea intendentului șef, care, din păcate, lipsea din localitate. Și nimeni nu știa cînd avea să se întoarcă.

Am plecat amărîți și ne-am dus la o cofetărie să bem o cafea. Cum am intrat, un membru al expediției, herpetolog de meserie, s-a salutat cu un tînar în uniformă de vameș. L-am poftit la masa noastră și i-am vorbit despre necazurile pe care le aveam. Vameșul ne-a spus, însă, că dl. intendent tocmai se întorsese dintr-o inspecție și că dacă ne grăbim îl putem găsi la cancelarie. Ne-am conformat imediat și am avut noroc. Intendentul era la servici și, spre bucuria mea, am constatat că îl cunoșteam. Ne-a primit amabil și ne-a aprobat cantitatea de alcool cerută. Cu același prilej ne-a explicat că fusesem refuzați din cauza contrabandei și a desfacerii ilegale de alcool care, în regiunea lui, luaseră în ultimul timp o mare amploare.

După jumătate de oră, bidoanele se aflau în camera pe care o închiserasem la o pensiune particulară. Ceva mai tîrziu, prietenul meu, herpetologul, a constatat că, în absența noastră, cineva încercase să deschidă una din lăzi, încît a mai adăugat un lacăt la ea.

A doua zi seara pregătirile erau pe sfîrșite. Puteam deci porni la drum.

Timp de trei zile am cutreierat febril zona în care speram să descoperim anaconda, pînă cînd, în sfîrșit, indianul care ne însoțea, bun cunoscător al locurilor, a dat de urma unei reptile. Dar după ce trecea serpuind prin pădure, urma se întrerupea, încît nu mai puteam ști unde se ascunsese fiara. A trebuit dar să ne continuăm căutările.

Pînă la urmă eforturile ne-au fost răsplătite. Călăuza indiană a zărit o anaconda care ședea jumătate pe mal, jumătate în apă. Era grasă, aproape diformă. În cursul nopții înghițise probabil o pradă bogată. Era ciudat că șarpele își alesese pentru odihnă un loc de unde era complet descoperit. Dar un asemenea colos nu prea avea de ce se teme...

globu  
globul globul  
globul globul globul  
obul globul globul globul  
globul globul globul globul  
globul globul globul globul  
globul globul globul globul  
globul globul globul globul  
globul globul globul globul  
globul globul globul globul



Vinătorii noștri au coborît pe uscat și s-au mistuit în pădure, încercînd o manevră de învăluire, iar cîrmaciul a dus barca mai aproape de șarpe. La rîndul lui, herpetologul, pe nume Fred, a renunțat la arma-i de mic calibru și și-a încărcat una mai puternică. Totuși mi-a spus în șoaptă:

— Orice s-ar întîmpla, să nu tragi în cap!

— Bine, numai la mare nevoie, i-am răspuns. Căci, oricum, viața noastră e totuși mai scumpă.

Aveam cam 20 de metri pînă la anaconda. Vinătorii își pregătiseră frînghiile; la un capăt le legaseră de niște copaci groși, iar la celălalt capăt făcuseră lațuri. Se pregăteau să arunce lațul de gîtul anacondei înainte ca noi să deschidem focul. Nu era o treabă pentru oameni cu nervi slabi. Dar fără lațuri șarpele ar fi putut dispărea în apă, ceea ce ar fi fost curată catastrofă după atîta timp de căutări.

Louis a întors barca pentru ca eu și herpetologul să ne aflăm într-o poziție



Saț columbian

cît mai bună de ochire în caz că anaconda ar fi opus o împotrivire prea mare. Apoi Carlos a aruncat un băț drept în botul monstrului; acesta a ridicat puțin capul, exact atît cît să-i poată fi prins în laț. După cîteva secunde, anaconda a fost prinsă și într-un al doilea laț. Apoi evenimentele s-au succedat cu repeziune. Urișa, leneșă reptilă a început să se învioneze. Imaginați-vă un furtun de pompieri cu o grosime de jumătate de metru, care se zbate furios. Fred a tras o dată, de două ori. Eu aș fi vrut să nimeresc coloana vertebrală, cam pe la mijloc, dar n-am izbutit.

La un moment dat anaconda a schimbat tactica. A trecut la atac și una din frînghiile s-a întins atît de mult încît s-a rupt. Dar Fred a sărit repede din barcă, s-a apropiat de șarpe, a apucat din zbor o frînghie întinsă de un indian și a prins în laț capul reptilei. Pînă la urmă am tras și eu exact în locul pe care-l țintisem. Capul și un metru și jumătate din trupul șarpelui au căzut fără vlagă la pămînt, dar restul corpului încă mai era scuturat de convulsii.

Am coborît cu toții din barcă și am apucat zdravăn de frînghiile ca să tirăm prada pe mal. Dar fără rezultat. Aveam impresia că încercam să smulgem un copac din rădăcină; anaconda își înfășurase coada în jurul unui ciot din apă și ne zădărnicea toate eforturile. Abia după cîteva ore am izbutit să tirăm frumosul exemplar sub un copac și să ne apucăm de treabă.

Fred voia nu numai pielea, ci și scheletul. Nu de altceva, dar ca după aceea să nu fie discuții despre dimensiunile anacondei noastre. Mai întîi am măsurat șarpele cu ruleta.

— Opt metri patruzeci și trei de cen-

timetri — a rostit herpetologul cu un zîmbet mulțumit. Nu-i chiar așa de rău. Deși există exemplare și mai mari. Mult mai mari. În glasu-i se simțea acum o undă de regret. Iar era nemulțumit.

Am pus mîna pe cuțite. Nu-i ușor să desprînzi pielea unui asemenea monstru. Am curățat bine capul și l-am sărat o dată cu pielea. Ce creier mic are anaconda! Nu l-am putut scoate tot, dar oricum i-am putut aprecia cu oarecare aproximație greutatea. Avea cel mult treizeci de grame. Ceea ce înseamnă că de fiecare zece kg de corp avea un gram de creier.

Evident, și abdomenul prezenta interese, dar cum nu-l puteam conserva tot l-am zvîrlit în rîu, nu înainte însă de a-l cerceta. Am găsit astfel în stomac un caiman de 1,80 m lungime, cu coastele și coloana vertebrală frînte. Un șarpe care poate înghiți o asemenea pradă vine de hac și unui om!

Acum înțelegeam de ce, la început, anaconda fusese atît de moale, de indolentă: cu un stomac așa de plin nici nu putea fi altfel. Probabil că numai de asta o și capturasem. Un autor cu mai multe înclinații spre filozofie ar oferi acum cititorilor cîteva reflecții despre consecințele nefaste ale lăcomiei, dar eu...

Întîlnirea cu o a doua anaconda s-a petrecut în mijlocul unui lac. Reptila înota împotriva curentului. Deși nu ne

RUANDA

# Pădurea nu e totdeauna clementă

Femeile pigmee au foarte multe treburi pe lingă gospodărie, între care la loc de frunte trebuie să amintim desigur de construirea și repararea colibelor. În toată regiunea locuită de pigmeii (cuprînsă între lacul mlaștinos Mwuleru la est și vulcanii Muhavura și Karisimbi la vest) nu există pămînt bun pentru cimentarea construcțiilor și ploile le distrug repede. De aceea femeile trebuie să le repare foarte des. Dar numai femeile căsătorite fac asta; tinerele care nu și-au întemeiat încă un cămin, și deci n-au casa lor, nu sînt admise la această activitate.

Cînd vrea să-și construiască o casă, capul familiei cere aprobarea căpeteniei satului. Deși solicitanții nu sînt niciodată refuzați, tratativele sînt totuși laborioase. Capul familiei face o expunere de motive, invocînd argumente și detalii pe care interlocutorul lui le cunoaște foarte bine: cîți copii are, ce vîrstă au aceștia, pentru care din ei vrea să construiască o colibă separată etc.

Tratativele o dată terminate, solicitantul pleacă de la căpetenia satului cu un „nymbachari“, obiect care dovedește că a căpătat aprobarea. „Nymbachari“ este un baston de bambus lung, terminat cu o liană care are atașată la capăt un mic țărșuș, obiect cu destinație exclusiv utilitară. E un fel de compas cu ajutorul căruia capul familiei va trasa hotarul viitoareii construcții. Cu aceasta, participarea bărbatilor la construcția colibeii ia sfîrșit, după care intră în acțiune femeile.

Colibele, de formă circulară, sînt acoperite cu frunze de palmier sau de alt copac. În interiorul lor se află, așezate pe iarbă uscată sau de cele mai multe ori pe nisip, niște tije de bambus, legate între ele cu liane și care țin loc de pat. O grămadă de frunze servește ca pernă.

În toate colibele am văzut și niște instrumente muzicale: într-una un instrument de suflat din corn de antilopă, într-alta un tam-tam, într-o a treia un instrument din lemn, frumos ornat, în formă de taler numit likembé. Coardele, confecționate din tendoane de animal, sînt fixate pe margine. Atins de degetele mici ale locuitorilor pădurii, likembé, instrument specific pigmeilor, scoate niște sunete melodioase.

— De ce într-o casă există numai un singur instrument muzical? I-am întrebat nedumerit pe Mwiru, căpetenia satului.

— Dacă vrei să cînti la un instrument, trebuie să cînti bine — mi-a răspuns el. Și ca să cunoști bine un instrument, trebuie să te ocupi numai de el. Cine poate face bine două lucruri deodată?

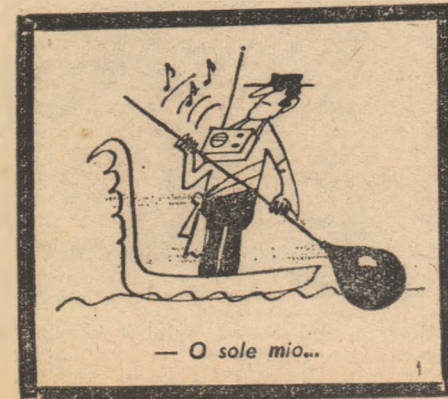
— Pădurea este darnică cu pigmeii și aproape zilnic vă îngăduie să uciideți o antilopă sau o maimuță, i-am spus lui Mwiru. Animalele au o piele călduroasă și totuși voi dormiți pe bambus gol și înghetați de frig noaptea. Cu aceste piei v-ați putea confecționa haine.

În clipa aceea, însă, s-a auzit un răpăit de tobă și Mwiru mi-a tălmăcit semnificația mesajului:

— Tam-tam-ul spune că vînătoarea a fost proastă. Vinătorii au urmărit aproape toată ziua un bivoli mare, dar animalul a izbutit să fugă și să se ascundă într-o mlaștină. Încît miine toți bărbații vor trebui să plece iar la vînătoare.

În felul acesta m-am convins că pădurea nu este totdeauna elementă cu pigmeii. Sînt zile cînd ei trebuie să se hrănească numai cu rădăcini și cu insecte...

S. Kulik



— O sole mio...

(După „Vokrug sveta“)







## CASA PRIETENIEI ROMÂNŌ-SOVIETICE

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR ÎN PERIOADA 15—21 OCTOMBRIE 1971

Vineri 15 octombrie 1971, ora 19 : — Ciclul : „Țările socialiste — orizont contemporan“ ; Note de călătorie : „Istorie și contemporaneitate pe malurile Vistulei“. Va vorbi : Sasa Pană, scriitor. Urmează filmul documentar „Așa arată Varșovia“ și un film artistic.

Simbătă 16 octombrie 1971, ora 19 : — Ciclul : „Strategia progresului economic“ ; Discuție la masa rotundă pe tema : „Caracterul umanist-socialist al construcției noastre economice“. Participă : prof. univ. dr. N. N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice ; prof. dr. Constantin Botez, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice ; conf. univ. dr. Olivia Clăieci. Interviuul va fi luat de Nicoară Ionescu, redactor, șef de secție la revista „Probleme economice“. Urmează filmul documentar „Bilanț în plin marș“ și un film artistic.

Duminică 17 octombrie 1971, ora 10,30 : Caleidoscop științific pentru tineret : — Vulcanii — grandioase fenomene ale nautrii. Va vorbi : conf. univ. dr. Roșu Alexandru ; — Spre adâncurile celulei ; Va vorbi : dr. Constantin Maximilian. Urmează filmul documentar „Celula și cromozomii“ și un film artistic.

Ora 19 : Seară de teatru ; Colocviu pe tema : „Teatrul, societatea și cultura“. Participă : prof. univ. George Dem Loghin, rectorul Institutului de artă teatrală și cinematografică I. L. Caragiale ; Beate Fredanov, artistă emerită ; Ion Olteanu, regizor, artist emerit. Discuția va fi condusă de Eugen Comarnescu, ziarist. Urmează un spectacol de teatru.

Marți 19 octombrie 1971, ora 19 : — În dezbateri publice : „O morală nocivă : rușinosul ban nemuncit“ Participă : Nicolae Hirșu, controlor revizor general adjunct în Ministerul Finanțelor ; prof. univ. dr. Francisc Deac ; Ion Grecea, scriitor. Interviuul va fi luat de Florin Pantelimonescu, ziarist. Urmează filmul documentar „Stimata domnișoară „V“ și un film artistic.

Miercuri 20 octombrie 1971, ora 19 : Ciclul : „Trasee industriale sovietice“ ; Conferința : „Ramuri moderne în structura economiei sovietice“. Va vorbi : Marin Stănică, director în Direcția Centrală de Statistică. Urmează filmul documentar „Buhara“ și un film artistic.

Joi 21 octombrie 1971, ora 19 : Discuție la masa rotundă : „Sănătate, frumusețe, alimentație“. Participă : prof. dr. docent Iancu Gonțea, membru al Academiei de științe medicale ; prof. univ. dr. Leon Teodorescu, rector al Institutului de educație fizică și sport, vicepreședinte al Consiliului Național de educație fizică și sport ; conf. univ. dr. Robert Floru, director adjunct al Institutului de psihologie al Academiei. Discuția va fi condusă de Valeriu Chiose, ziarist. Urmează filmul documentar „Viața începe la 40 de ani“ și un film artistic.



Raioanele și magazinele de specialitate ale comerțului de stat și cooperatist stau la dispoziția dv. cu un sortiment complet de uniforme școlare, de la măsura 26 la măsura 51.

Atât pentru preșcolari, cât și pentru elevii claselor I—XII, găsiți uniforme școlare confecționate din țesături de lână și humbac în modelele binecunoscute de părinți, cadre didactice și elevi.

Uniformele școlare se vând și cu plata în rate.

RECOM

## COMBINATUL Textil GALATI

B-DUL REPUBLICII Nr. 158 Telefon 16135

### PRODUCE :

- ȚESĂTURI DIN BUMBAC ȘI CELOFIBRĂ, imprimate, uni, în desene și culori moderne și variate
- LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ ȘI DE FEMEI (cămăși, pijamale etc.)
- FRÎNGHII ȘI SFOARĂ în diferite grosimi (din cînepă)



## Lumea noastră de astăzi și de mâine

(Urmare din pag. 2-a)

V. Stoletov : Factorul timp capătă în vremea noastră o însemnătate tot mai mare, lucru care poate fi observat și în viața universităților.

Ce se poate realiza astăzi, de pildă, în cinci sau zece ani ? În cinci ani, cei mai mulți studenți termină o facultate. În următorii trei ani pot termina aspirantura și susține disertația de candidat în științe. Dar dacă primul termen este destul de precis, despre termenul de susținere a disertației de candidat nu mai putem spune același lucru. Apare astfel o situație oarecum paradoxală : cu cât un om urcă mai sus treptele calificării, cu atât este mai mare gradul

de incertitudine în stabilirea duratei necesare spre a sui treapta următoare. Cu toate că s-ar părea că experiența și cunoștințele ar trebui să facă să se piardă din ce în ce mai puțin timp cu înaintarea continuă spre perfecțiune.

Și mai există și un alt aspect al problemei timpului. Paralel cu evoluția științei și tehnicii, cunoștințele acumulate anterior „îmbătrinesc“ treptat. Ba, în ultimii ani a apărut chiar noțiunea de „perimare a învățămîntului“. Conform calculelor unor specialiști, perimarea cunoștințelor ingineresti, de pildă, este evaluată la circa cinci la sută anual ; cu alte cuvinte, după zece ani un inginer stăpînește numai jumătate din cunoștințele necesare producției. Care să fie cauza acestui fenomen : revoluția științifico-tehnică sau vreun defect al sistemului de învățămînt ? Unii acceptă prima explicație, alții pe a doua. Un lucru este însă oricum evident, anume necesitatea tot mai stringentă a unui sistem de perfecționare a calificării diplomaților universitari.

## In sfirșit, adevărul despre lovitura de la Scapa Flow?

(Urmare din pag. 4-a)

ajunul celui de al doilea război mondial, printre alte noutăți tehnice în armamentul marinei de război apăruse și torpila magnetică cu exploziv fără contact, care acționa nu lingă bordajul bine protejat, ci sub fundul vasului. În acest fel erau avariate magazinele de muniții și mașinile — cu alte cuvinte cele mai importante și vulnerabile obiective. Evident, la început această armă atât de periculoasă nu era lipsită de defecte, dintre care cel mai evident era eficiența ei relativ redusă. Încît nu-i de mirare că trei torpile din cele patru lansate la primul atac de „U-47“ n-au explodat.

Explozia de la prora lui „Royal Oak“ a fost însoțită de o coloană de apă destul de mică, element caracteristic pentru torpilele fără contact. Ofițerul de cart, aflat pe puntea vasului, putea prea bine să n-o observe. Explozia a avariat o parte din chila navei, a distrus aparatura lans-torpilor de la prora, a pricinuit pagube în depozitul intențenței și a smuls din loc lanțurile ancorei, după care vasul a început să se incline la prora.

Cum o serie de compartimente de la prora erau inundate, iar cisternele cu combustibil au fost avariate și puțin probabil că echipa de avarie a putut stabili exact caracterul exploziei.

A doua torpilă germană a înmerit, se pare, în zona magaziiilor de muniții, locul cel mai vulnerabil al unui vas de război. Apoi, profitînd de deruta totală a comandamentului englez, Prien a ieșit în bune condițiuni de pe teritoriul bazei.

Acesta este cel mai verosimil tablou al scufundării lui „Royal Oak“. Evident în explicațiile noastre termenii „probabil“, „se pare“, „se prea poate“, revin de prea multe ori. Dar, repet, în această tragedie e foarte greu de separat adevărul de născocire.

## Să învățăm să gîndim

(Răspuns)

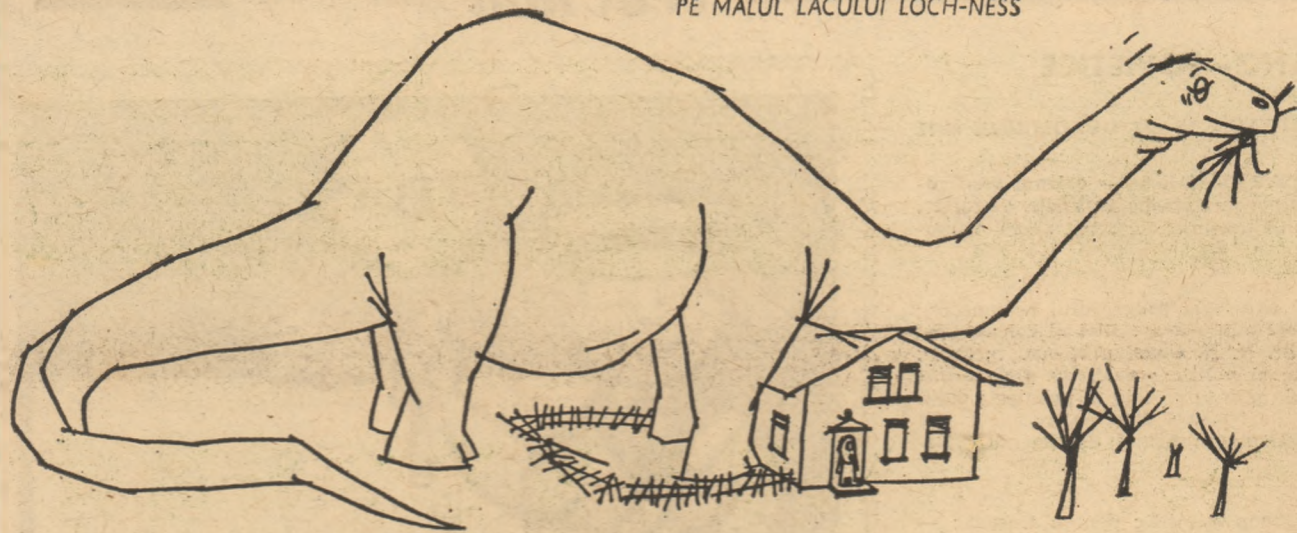
1 Da, dacă stau față în față, dar și dacă stau spate în spate ; în acest din urmă caz, făcînd cițiva pași înapoi ajung să se privească fără să întorcă capul.

2 Cele patru persoane sînt două perechi aflate fiecare pe alt mal ; barca a transportat mai întii perechea sosită la debarcader și, la întoarcere, a adus-o pe cealaltă.

3 Sculptorul Albu nu poate avea părul blond pentru că ni se spune de la început că nici unul din prieteni nu are părul de culoarea corespunzătoare numelui ; dar nu-l poate avea nici negru, deoarece el replică „Ai dreptate !“ prietenului cu părul negru. Prin urmare sculptorul Albu este roșcat, pictorul Roșu are părul negru, iar violonistul Negru este blond.

4 Brutarul se duce întotdeauna pe jos la lucru, în timp ce Dumov și Kirilov se duc cu automobilul ; așadar brutarul nu se poate numi nici Dumov, nici Kirilov. Pentru aceștia doi nu mai rămîr decît trei profesii. Milițianul nu locuiește în apropierea medicului ; deci Dumov și Kirilov nu pot fi milițianul și medicul. Milițianul a întîlnit inginerul o singură dată ; așadar perechea de vecini Dumov și Kirilov nu pot fi nici milițianul și inginerul. În consecință, Dumov și Kirilov sînt medic și inginer. Dar care din ei e medicul și care e inginerul ? Milițianul fiind mai în vîrstă decît medicul și inginerul (Dumov și Kirilov), iar Dumov mai bătrîn decît Mihailov, acesta din urmă trebuie să fie brutarul. Rezultă că Șatov este milițianul. Dat fiind că acesta îl cunoaște pe Kirilov de la șah, Kirilov trebuie să fie medicul, căci inginerul l-a văzut pe milițian o singură dată, cînd a plătit amenda. Răspunsul integral este : Dumov = inginer ; Kirilov = medic ; Mihailov = brutar ; Șatov = milițian.





— Liniștește-te dragă, nu-i nimeni afară!

## De-a mama și de-a tata...

Am fost colegi de bancă și de nebunii. Când profesorul se întorcea cu spatele, ca să scrie ceva pe tablă, noi scoțeam limba, iar toamna învățam împreună pentru corigențe. De atunci au trecut cincisprezece ani, ani în care nu ne-am văzut niciodată. Eram curios, dacă o să mă recunoască după atita timp.

Am urcat deci pînă la etajul patru

te mai plimbi cu muierile tale!

- Ai innebunit?
- M-am săturat! Plec la mama, iau și copiii cu mine!
- Ba de copii să nu te atingi! Tu du-te unde poțtești!
- Ai vrea!
- Pleacă și lasă-mi băiatul!
- Nici moartă! — a șuierat Mzia.
- Ba o să-l lași! Dacă nu... — Și



unde locuia și, copleșit de emoție, cu inima bătînd gata să sară din piept, am sunat la ușă.

— Ușcați-s-ar miinile, nenorocitele! Când o să te dezobișnuiești să mai suni așa la ușă! Trezești toată casa! — s-a auzit de undeva dinăuntru.

Am roșit ca un rac și mi-am ascuns miinile în buzunare. În cadrul ușii a apărut un căpșor de fetiță de vreo opt ani.

— Aici stă Nugzar Amanatidza?  
— E tătucul meu!  
— Bună ziua, fetițo! Pe mine mă cheamă nenea Șota și sint prietenul tatălui tău.

— Pofțiți, intrați.. Mamuka! A venit nenea Șota, prietenul lui tata — a anunțat fetița pe cineva. Ca din pămînt în fața mea s-a ivit un băiețel de vreo șase anișori, minjit din cap pînă în picioare cu cerneală.

— Sint acasă părinții?  
— Nu. Dar au spus că se întorc repede.

— Și voi ce faceți? — i-am întrebat.  
— Ne jucăm de-a mama și de-a tata. Eu sint tata și dinsa mama, — mi-a explicat Mamuka.

— Ei, atunci jucați-vă mai departe, — le-am spus și mi-am aprins o țigară. „Cum o duce oare Nugzar?” — mă întrebam în gînd. Dar am fost trezit din gînduri de un glăscior foarte ascuțit: — Ascultă femeie! Ce-mi dai să mîncîc? — întreba Mamuka, imitînd pe cineva.

— Cotlete de cîine! Dar, mă rog, cu ce gologani ai fi vrut să-ți gătesc? — i-a răspuns Mzia.

— Oho, ce limbă ascuțită ai! La scandal nici dracul nu te întrece!

— Păi, da, ție ce-ți pasă! Te duci la restaurant și te îndopi cit intră în tine, dar eu?...

Am simțit că pe frunte îmi ies broboane de sudoare.

— Și ieri noapte pe unde ai hoinărit? Spune! — a țipat Mzia, proptindu-și pumniișorii în sold.

— Treaba mea!  
— Așa, ei lasă că ți-arăt eu ție, să

Mamuka a apucat o pernă și a zvirlit-o în Mzia.

— Cum îndrăznești? Fiară! — și Mzia a învățat păpușa și i-a ars una fratelui, încît ochii acestuia i s-au umplut cu lacrimi de durere.

Am sărit ca să-i despart.

— Nu vă e rușine! Ce fel de joacă-i asta?!

— Lasă-mă nene — a țipat spre mine Mzia. Voi, vecinii, habar n-aveți ce mizerabil e omul ăsta! Uită-te în ce hal m-a adus! Și Mzia a arătat cu degetul spre obrăjorul ei roz.

— N-o crede pe vipera asta! — m-a rugat Mamuka.

— Incețați! am zberiat ca scos din minți.

Copiii au încremenit. Abia trăgîndu-mi răsufierea, i-am obligat să-și dea cuvîntul de onoare că n-au să se mai joace niciodată de-a mama și de-a tata, după care am fugit glonț în stradă. Eram edificat.

N. Dumbadze

## Și totuși...

— Încă un acuzat? a exclamat Marele Inchizitor.

— Iar Galileo Galilei, a răspuns Micul Inchizitor.

— Ce mai spune?

— Nu se lasă de ale lui. Cică totuși Pămîntul se învîrtește.

— Asta-i culmea! a exclamat Marele Inchizitor, plitfîșit. Să-l ardem.

— Nu merită, a încercat să obiecteze Micul Inchizitor.

— Cum așa?

— Nu vă gîndiți la lemne? Am epui-zat demult provizura. O să trebuie să-l înduplec pe pădurar cu o sticlă de băutură, doar-doar s-o milostivi să-mi dea un car de lemne. Și apoi, ce facem cu inspectorul de pompieri? Ne face șleacne, cică rugurile noastre sint un pericol

pentru edificiile din jur. Trebuie să-i dăm și lui jumătate de litru. În total, o sticlă și jumătate. Eu zic că decît să cheltuim bunătate de băutură pentru arderea nepricopsitului de Galilei, mai bine o bem noi...

Marele Inchizitor n-a stat mult pe gînduri:

— Bine dacă zici tu. Alungă-l pe păcătoșul ăla, că și așa sint prea mulți. Și adă sticlele aici. Hai, mișcă-te mai repede!

— S-a făcut!

„Pe la miezul nopții Marele și Micul Inchizitor se întorceau acasă. Pe străzi domnea o beznă medievală.

— Și totuși... a început să boiboro-sească Mare Inchizitor, pipăind cu miinile pămîntul. Parcă... zău așa... parcă se învîrtește...

M. Azov și V. Tihvinski

## Fotografii se amuză



— Urecheatul a trecut pe roșu!

Foto: P. Trepetov

## Cele mai încîntătoare Marii

Picadorii își făcuseră datoria conștiin-cios. Banderilleros-ii nu s-au lăsat nici ei mai prejos. Îmi venise deci rîndul să dau lovitura de grație.

Cu un gest teatral am ridicat muleta și m-am apropiat de taur. Acesta a luat însă poziție de gardă stînga. Niciodată nu mi-au plăcut taurii care știu teorie.

„Ei, băiete, mi-am zis, dacă ți-ai dat seama ce vreau să fac, unul din noi doi trebuie să-și spună ultima dorință”.

Ne-am privit un timp în tăcere.

Avantajul era net de partea taurului; eu sint miop, el nu.

Cum sint om cumsecade, m-am gîndit să-i explic totuși cu binîșorul ce însemna pentru mine această înfruntare decisivă.

— Ascultă, flăcăule, i-am șoptit încetișor, încearcă să înțelegi. Am să fac ce-am să fac nu pentru că mi-ar plăcea

să văd curgînd sînge. Crede-mă, zău, nici nu mîncîc carne de vită.

Sint vegetarian. Dar i-am promis Mariei, cea mai frumoasă din toate Mariile, că astăzi, în arena asta, am să repurtez o victorie strălucită în cinstea ei. Încît e pur și simplu un accident, dacă vrei neplăcut, că astăzi te afli tu în arena asta și nu alt taur.

N-am nimic de împărțit cu tine, nu m-ai supărat cu nimic și nu m-aș fi încăierat cu tine pentru nimic în lume. Vezi bine, însă, că așa a hotărît soarta. Ori tu, ori eu.

Imensul taur negru de rasă andaluză mă privea cu interes. Ba mi se părea, chiar, că a înțeles situația.

Între timp publicul începuse să urle „Olé!”, cerînd să trecem la acțiune.

Eu însă țineam morțiș să-l fac pe taur să înțeleagă pînă la capăt motivele comportării mele:

— Crede-mă, dragul meu, Maria mea are cei mai frumoși ochi nu numai de pe pămînt, ci și din univers. De aceea e firesc că eu, biet torero de mina a treia, i-am promis să-i aduc în dar urechea ta, simbol al rîvnitei victorii. Maria e aici, în tribună, și ochii ei, cei mai frumoși din ciți există, urmăresc fiecare gest al meu. De aceea, te rog din suflet: lasă-te ucis în cinstea ei, chiar de la prima lovitură de muleță. Așa e mai elegant, crede-mă. Și ai grijă să cazi spectaculos. Dacă nu vii grămadă, ca un bou de rînd, am să-ți fiu recunoscător pînă la sfîrșitul zilelor mele.

Taurul m-a înțeles, dar în loc să-și clatine capul enorm, în semn de încuviințare, nu știu de ce a ridicat din umeri.

Publicul a prins să urle din nou, agîtînd batiste albe, iar orchestra a atacat un marș zgomotos.

— Îți mulțumesc, dragul meu, i-am șoptit taurului. Apoi, ridicîndu-mă în virful picioarelor, am aruncat cit colo pelerina roșie și m-am apropiat tacticos de taur, cu ochii țintă la ceafa lui groasă și neagră.

Lovitura a fost formidabilă. Acum nu mai știu ce procedeu a folosit taurul meu. M-am convins însă că se pricepea și la practică, nu numai la teorie. Într-o fracțiune de secundă m-a lăsat pe nisip, cu coastele fracturate. Iar cînd am întredeschis ochii, l-am văzut făcînd plecăciuni în dreapta și în stînga și împărțînd bezele publicului care urla de entuziasm.

Dar ce perfidie din partea lui! E adevărat, însă, că se pricepea la meserie, aș fi nedrept dacă aș spune contrariul.

Eram mai mult mort decît viu.

La un moment dat, umflindu-se în pene ca un curcan, s-a apropiat de mine mi-a lins grijuliu coastele zdrobite și mi-a șoptit la ureche:

— Iartă-mă, dragul meu. Eu te-am înțeles dar aș vrea să mă înțelegi și tu pe mine. Acolo, în spatele arenei, mă așteaptă în grajd Maria, cea mai frumoasă Marie din turma noastră. Are ochii negri și superbi ca nopțile Andaluziei. Tu ești foarte simpatic, nimic de zis, și aș fi murit bucuros pentru prietenia noastră. Dar ce pot să fac?

I-am făgăduit Mariei mele că am să înving, că am să repurtez o victorie care o să intre în legendă și o să fie povestită din tată în fiu. Tu, care știi ce înseamnă o Marie, trebuie să mă înțelegi.

Publicul continua să urle. Apoi am simțit botul enorm al frumosului taur de Andaluzia apropiindu-se de urechea mea. Ușor, ba chiar delicat, a început să mi-o desprindă...

Ei, da, uitasem că și el trebuia să-l ducă în dar Mariei lui simbolul victoriei...

G. Fișer

• umor •  
• umor umor u,  
• umor umor umor •  
umor umor umor umor  
ior umor umor umor u,  
umor umor umor umor  
nor umor umor umor • um  
r umor umor umor umor •  
mor umor umor umor umc

